

Høringsuttalelse fra Norske Videohandlers Forbund:

Høring - oppheving av konsesjonsordningen for omsetning av videogram

Norske Videohandlers Forbund (NVHF) har behandlet høringsnotatet "Oppheving av konsesjonsordningen for omsetning av videogram". Forbundet har ingen direkte synspunkter på departementets forslag, men ønsker å gjøre oppmerksomme på mulige uheldige konsekvenser som kan komme som følge av en eventuell endring.

1. Generelle premisser for videre drøfting av KKDs forslag:

I følge det internasjonale filmanalyseselskapet Screen Digest er nordmenn "verdensmestre i videoforbruk". Vi er større enn alle våre naboer på tross av at vi er det minste markedet i Norden. I 2008 sto nordmenn for nesten en tredjedel av alt videoforbruk i den nordiske regionen, med 32 prosent av verdien. Sverige, som har mer enn dobbelt så mange tv-husholdninger, hadde bare 26 prosent av det nordiske videomarkedet i fjor. I totalmarkedet for hele verden, hvor antall dvd-innkjøp per år synker, ble det fortsatt solgt over 10 dvd-er per år i Norge i 2008, mot et nordisk snitt på 7,8 og et vesteuropeisk snitt på 4,9. Screen Digest-analysen viser også at lokale titler har mye å si for markedets stabilitet. Av Topp-25-titler i november i fjor, var ti filmer norske.

1.1. Noen helt unike sider ved den norske videobransjen:

1.1.1. En ryddig og godt organisert bransje med et eget samarbeidsorgan, Videobransjens felleskontor. Ingen andre land i verden har, så vidt vi har kunnet bringe på det rene, et tilsvarende samarbeidsorgan der både forhandlere og distributører er representert.

1.1.2. Omfattende satsing på felles informasjonsvirksomhet, igangsettelse av felles motkonjunkturtiltak og felles markeds kampanjer der både forhandlere, bransjeorganisasjonen FILM&KINO og distributører er avsendere.

1.1.3. Konsesjonsordningen for omsetning av videogram. Ingen av de øvrige nordiske landene krever konsesjon for salg eller utleie av videogram i næring. (Sverige krever *registrering* av videoutleiere.) Den særegne norske konsesjonsordningen har medført

kommunale kontroller av videohandlernes utsalg, i blant i samarbeid med bransjeorganisasjonen FILM&KINO.

1.2. NVHF mener det ikke er urimelig å konkludere med at overnevnte punkter har bidratt til:

1.2.1. En lovlydig og samarbeidsorientert bransje der ulovlig omsetning/omsetning av piratkopier er et minimalt problem.

1.2.2. At dvd-omsetningen i Norge har fortsatt å slå sine egne rekorder siden tidlig på 2000-tallet, og er høyest i Norden.

1.2.3. At dvd er et kulturuttrykk på samme måte som kinofilm og bøker, og som har fått en helt annen posisjon en videoen hadde da det gjeldende formatet var vhs. I dag er det akkurat like vanlig å ha en stor dvd-samling i stuen som å ha en stor boksamling.

1.2.4. At alle mennesker fra alle samfunnslag i Norge kjøper dvd, ulikt de fleste andre markeder i verden.

2. Mulige langsiktige konsekvenser av å oppheve konsesjonsordning og aldersgrense for omsetning av videogram i næring:

2.1. Departementets oppfatning er at konsesjonsordningen har mistet sin kulturpolitiske betydning etter at Stortinget i 2007 opphevet adgangen til å knytte vilkår til videogramkonsesjonen. NVHF har ingen synspunkter på dette, annet enn å understreke at konsesjonsordningen har hatt en funksjon i seg selv, både fordi den har ekskludert de mest useriøse aktørene gjennom en byråkratisk prosess, videre ved at det har vært kommunenes oppgave å behandle, godkjenne og ikke minst kontrollere konsesjonsordningen i sitt distrikt. Dersom konsesjonsordningen oppheves, forsvinner også kommunenes plikt til å påse at videogram som omsettes er lovlig merket og at avgift er betalt. Uten konsesjonsordningen vil det bli politiets oppgave å kontrollere dette. Vi stiller spørsmål ved om det er realistisk å tro at kontrollen vil opprettholdes eller styrkes som følge av dette, men er samtidig åpne for at det kan finnes andre løsninger enn konsesjonsordning som kan ivareta behovet for jevnlig kontroll av utsalgsstedene.

2.2. NVHF representerer i dag en bransje der både faghandel, kiosk-, elektroforhandlere og grossister som leverer til musikkforhandlere og dagligvarehandel er medlemmer. Alle etterlever eksisterende lovverk og har innrettet seg etter dette. Ulovlig omsetning av videogram over disk er i dag et minimalt problem i Norge. Uten konsesjonsplikt eller annet regulerende tiltak vil det naturlig nok bli atskillig enklere å omsette videogram, noe NVHF frykter vil kunne føre til økt omsetning av umerkede filmer og piratkopier. NVHF frykter også at publikums oppfatning av dvd som kulturuttrykk på

samme linje som kinofilm og bøker på sikt vil kunne forvitre om konsesjonsplikten forsvinner. På samme måte som norske, kommunale kinoer er videobransjen i dag en kulturformidler takket være kulturpolitiske reguleringer.

2.3. I dag blir nye forhandlere effektivt informert om gjeldende lovverk gjennom konsesjonssøknaden. Dersom ordningen oppheves, vil det ikke finnes noen tydelig instans der nye handlere informeres om lovverket, noe som på sikt også kan føre til hyppigere forekomst av ulovlig omsetting av videogram, kanskje til og med i god tro.

2.4. Man kan heller ikke se bort fra at økt ulovlig omsetning av umerkede videogram vil resultere i at avgiftsbeløpet som tilfaller Norsk kino- og filmfond på sikt vil reduseres.

3. Øvrige kommentarer til departementets forslag:

3.1. Om elektronisk omsetning av videogram: Departementet argumenterer med at konsesjonsordningen er uhensiktsmessig siden stadig flere videogrammer omsettes elektronisk. Hvordan skal konsesjonskravet opprettholdes for å omfatte digital distribusjon? NVHF har ingen svar på dette, men anbefaler at det utarbeides et eget virkemiddelapparat tilpasset elektronisk omsetting av videogram. Vi setter spørsmålstegn ved om det er hensiktsmessig å fjerne et virkemiddel som har fungert svært tilfredsstillende og bidratt til å opprettholde en ryddig, lovlydig og etablert bransje, utelukkende for å tilpasse lovverket til en ny virkelighet man knapt aner konturene av foreløpig.

3.2. Om aldersgrense: Av samme grunn som over mener NVHF det bør utarbeides eget lovverk for elektronisk handel, også med hensyn til aldersgrenser. Når det gjelder omsetting av videogram over disk derimot, frykter NVHF at en ytterligere grad av seriøsitet og tillit fra markedet vil forsvinne dersom handlerne har lov til å ha ansatte under 18 år. Hvordan skal en 15-åring kunne nekte å omsette film med 18-års grense til en 17-åring?

4. Konklusjon fra NVHF:

4.1. Det er viktig å skape et komplett beslutningsgrunnlag for politiske vedtak, som også tar hensyn til virkninger og konsekvenser som først vil inntre på et senere stadium. Opprettholdelse av en velfungerende og lovlydig bransje samt bredde og kvalitet i videogramtilbudet må derfor fortsatt være det grunnleggende motivet for politikken på området.

4.2. I stedet for å forsøke å tilpasse den nåværende lovgivningen til en ny digital virkelighet, mener NVHF det er på høy tid at det

utarbeides et helt nytt lovverk med egne særvilkår skreddersydd og tilpasset elektronisk omsetning av videogram.

- 4.3. NVHF anbefaler at departementet i første omgang gjennomfører en konsekvensanalyse for å vurdere eventuelle uforutsette konsekvenser av å oppheve konsesjonsordningen.

Kristiansand 14. mai 2009
Norske Videohandlers Forbund

Kjell E Fosseng
Sekretær